

Megtalál az Isten...

Rádióbeszéd.

1932. július hó 31.-én tartotta:

Bíró Lajos
unitárius lelkész.



Hódmezővásárhely, 1932.

IMA.

Örök Urunk, ki a Mennyben vagy, — jelenj meg közöttünk! Könyörgünk és hívunk, — jelenj meg ebben az órában Istenünk a földön, itt közöttük, hogy a mi imánkban és a mi hitünkben lássanak meg Téged, — Atyánk, — azok, akik még nem hisznek . . .

Jelenj meg közöttünk Te, csodálatos Lélek, — Atyja a világnak . . . aki jelen vagy a fáknak, a virágban, a piciny fűszálban . . . fenn a fellegekben, fénylő napsugárban . . .

Drága vonásait szent arcodnak sokszor látjuk a mosolygó, harmatos hajnalokban és hallgatag, kékes alkonyatokban . . . szivedet érezzük dobogni nagy, néma hegyekben, — Szent hangodat halljuk zugó, mélységes mély tengerekben . . .

Találkoztunk Veled mosolyban és könnyben, szenvedésben . . . kétségbeesésben és halvány reménységben . . . jelenj meg közöttünk most itt, vágyakozva kérünk, hívunk jó Istenünk, hogy olyan nagyon egyedül ne legyünk . . . ?

Mint a fénylő napot a halvány csillagok körülkeringik és körülrajongják . . . úgy rajongunk körül, úgy fordulunk feléd életünkkel, — örök, szép, jó Napunk, — Isten . . . hogy a Te lelkednek boldogságából, égi szépségének szikra záporából részesüljön szívünk, hogy ragyogjon egy óráig bár fényben, a mi fénytelen életünk . . . érezze a szívünk egy óráig csak: milyen nagy boldogság, hogyha Veled vagyunk . . .

Kegyelemből tedd meg! — Jelenj meg szívünkben Atyánk: Jóság, mert ha nem vagy jelen, magának rabol el minket a Gonoszság . . . Gyulj fel értelmünkben Atyánk: Világosság, mert Nélküled minket elborít a Vakság . . . Lépi be a szívünkbe Istenünk, hogy templommá szentelje azt jelenléted és fonódjék össze, koszoruba, azoknak szívével, akik ebben az órában keresnek és várnak Téged . . .

Hozzád most sóhajok szállnak és könyörgő hangjai halk imáknak . . . Hallgasd meg őket Isten. — Feléd könnyes szemek néznek s bűnüket megbánva, — szívek, — bocsánatot kérnek . . . Bocsáss meg nekik Isten. — Kinban összegyurt fehér párnákon, Hozzád sírnak fel a betegek a halálos ágyon . . . Légy a gyógyítójuk Isten. — Kifosztva, összetörve emberek, — utolsó reményükkel Hozzád mennek . . . Óleld karjaidba őket Isten. — Halálba sápadtan felsóhajt a rab, — börtöne mélyén,

— Hozzád, — ki irgalmas vagy . . . Irgalmazz neki Istenünk. —
Némán zokog fel hozzád, sok szenvedő jajja, és fájó szíveknek
eltitkolt panasza . . . Értsd meg őket, vigasztald meg őket Atyánk.
— Itt alant, vergődve keresnek, megfáradt, szomorú emberek . . .
Itt alant a földön szörnyű mélységekben, — sokan sírva tanul-
tuk meg: Hiszek egy Istenben . . . Hallgasd meg hát Atyánk
odafenn a Mennyben a kérésünk, — boldogíts bennünket s jelenj
meg közöttünk, amíg imádkozunk . . . Szent fiad a Jézus nevében
könyörgünk . . .

Ámen.



Megtalál az Isten . . .

Jeremiás : 23. r. 24. vers : „Valjon elrejtőzködhetik-e valaki a rejtekhelyeken, hogy én ne lássam őt? . . . azt mondja az Ur. — Vajjon nem töltöm-e én be a mennyet és a földet? . . . azt mondja az Ur.“

Kriptát bontogatok. Kriptát bontok széjjel. Segítetek nekem testvéreim felnyitni egy bezárt kőkriptát, melyben él a halott. Egy nehéz kőkriptát, amelynek ajtaja régen be van zárva, kulcsa rozsdásodva, hogy ne is gondoljon senki arra, hogy fölnyissa. A nagy kriptát bontsuk most fel együtt, hogy az eltemetett halott : Isten, — kit a hitetlen szívű ember befalazott, — felébredjen. Isten ez a halott, akit kedves fia és leánya : az ember befalazott. A szivek kriptájában Isten ma csak halott . . .

De amíg a nehéz köveket emelem idebenn és a bezárult ajtónak a kulcsát keresem, — fekete ünneplőbe öltözött fecskék röpködnek ott kinn a levegőben . . . hosszú hegyes szárnyuk élesen hasítja, vágja a levegőt . . . fehér mellényük villogva emeli ünnepélyessé fekete kabátjukat. Olyanok a fecskék, mint az emberek vasárnap. Mindig ünnepélyesen öltözöttek. Nem hiába tartja a néphit valahogy az Isten madarainak. Mintha éreznék, hogy kék égboltozatu templomában mindig jelen van az Isten . . . hogy a színe előtt szállnak . . . a fecskék mindig tiszta, fehér és tiszta fekete ruhában járnak, — repülnek . . .

Mint az emberek, egy-egy földi nagy ur előtt . . .

Míg itt benn keresem az Istent . . . ott kinn a fecskék Isten előtt szállnak . . . itt benn keresem az Istent s ott kinn a nyári virágok fölött röpködő fecskék szárnyaiban, virágok kelyhében megjelenik Isten, aki él s nem halott a szép természetben, a nagy Mindenségben . . . csak egy sokat tanult, de keveset tudó, önmagára büszke, rövidlátó, — semmit nem ismerő, holnapba nem látó, — jövődőt nem sejtő, hinni még sem tudó gyermeke szívében . . . a te szívedben testvér . . .

* * *

Tavasszal könnyű az Istent megmutatni . . . Tavasszal költemények születnek az erdőn a mezőn, — ódák, amelyeknek betűi virágok . . . a piros, fehér, kék virágok ajakán a színek

értelmével, az illatok érzelmet ébresztő csodás nyelven gyönyörű költeményeket szaval az Élet, — Istenről . . . Zöld levélbölcsőben ringó rózsabimbók minden mozdulása, fészése, nyílása azt sugja: nézd itt jön az Isten, — nézd itt bennem van az útja . . . felső virágomban most lép be a földre halkán, — Isten . . . Tavasszal csak fel kell csodálkozni a felhőtlen égre, amely nemrég még szürke volt . . . mintha egy láthatatlan kéz elhuzta volna a függőnyt az ég ablakáról . . . egy láthatatlan kéz . . . az Isten . . . Tavasszal, mint egy földön vándorló égi regős: Istenről dalol ablakunk előtt fényajkával a napsugár és a Menny Uráról zeng dalt a madár . . . Tavasszal . . . mindenütt megvillan az Isten arca a föld születő színeiben, megölel két karja az első melegben . . . ruhája meglebben, a sugárzó fényben, suhogás követi a lábnyomát az első szellőben . . . tavasszal . . . de most ki tudja megmutatni, hogy hol van az Isten? . . . A tavaszi virágok azóta elvirultak, elszállott életük; ki tudná most megmutatni Istent a száradó fűben, a buza kalászbán, melynek mosolygó szép feje polyva lett és lisztté őrlött mag . . . gyenge bizonyítás volt elmuló világgal, hervadó virággal bizonyítani az Istent, aki örök . . .

Ha a virágban, amikor kinyílik, jelen van az Isten . . . hova lesz az Isten, amikor elszárad a fű és elhervad a virág . . . ki tudja? . . . Hol van most az Isten? . . .

„Vajjon nem töltöm-e én be a mennyet és a földet? . . . ezt mondja az Ur . . .”

Ezt mondja az Ur egy régi próféta ajakán, — de ha a meghalt virágocskára nézünk és a fűre, amely elszáradott, mintha mind a kettő koporsója volna az Életnek . . . és az összesodródott fűszálra, a színefakult szíromlevelekre, az elmulás fakó tintájával ez van írva: itt, ebben a virágban lakott az Isten, míg e kis virág élt . . . De hol található most az Isten? . . . A tavaszi kertek illata elszállott és lelkünk nem repülhet illatszárnyakon az Isten trónja elé . . . felszedték a rétek virágszőnyegeit, — nem tudjuk kik, — s nincs ki elvezesse szívünket az Isten lakásáig . . . Hol van most az Isten?

„Vajjon nem töltöm-e én be a mennyet és a földet? . . . azt mondja az Ur“ . . . Be nehéz is ezt most elhinni, hogy itt is jelen van, hogy most is köztünk van . . . nehéz . . . mert mi nem látjuk Őt, nem halljuk, nem kapunk hírt Róla és az ujságok sem írják, hogy megjelent valahol az Isten . . . nehéz elhinni most, amikor mi inkább azt tudjuk megmutatni, hogy hol nem volt az Isten, hogy hol nincsen az Isten. Tudunk írott betűket és olvasott könyveket mutatni, melyekben nincs Isten . . . tudunk eseményeket felsorakoztatni, melyekben nem látjuk az Istent, tetteket, melyekből hiányzik az Isten . . . tudunk világok, országok felett, milliók sorsáról döntő gyűlésekről, amelyekre hivatalos volt sok nagy és kis ország minden ija=fija, — csak az Istent nem hívták meg oda . . . apró tragédiák és véres nagy

drámák, — úgy látja a szemünk, — hogy Isten nélkül folynak . . .
vannak palotáink és kunyhóink is vannak, ahova nem léphet
be az Isten . . . és emberszívek is élnek a napfényben, közöttük,
— emberszívek, melyek kapujába tilos jelzésű fa van
állítva az Isten útjába . . . a Mennyek országa telve lehet veled
Urunk, — de a földön egy-egy virág ha szállást ad Neked . . .
mert az ember, — nézzetek csak végig a földön, az életen test-
véreim . . . nézd át tetteidet, keresd meg szívedet, kutasd át
lelkedet . . . hol találod Istent? . . . önmagadban? . . . életed-
ben? . . . Minden szív elbujik Előle, elrejtőzik Tőle . . . hogy
titokban megszülethessenek a gonosz tervek, hogy a rejtekhe-
lyen kinyílhassanak a bűnvirágok . . . tudatosan vagy öntudat-
lanul, de elrejtőzik Tőle, Isten szeme elől majdnem minden
ember . . . aranyai alá rejti szívét Isten elől a pénz szerelmese,
— mámoros hajnalok igézetébe bujtatja életét a másik szív . . .
önzését, szép szavak, jóságot hazudó pózok keretébe rejti Isten
elől, az önző, aki csak magát szereti, — és békét kiáltó, szavaló, har-
sonázások csak a háborút akarják eltakarni Isten szeme elől . . .
de vajjon elrejtőzhetik valaki a rejtekhelyeken, hogy én ne lás-
sam őt? . . . ezt mondja az Ur . . . Igen, ha elrejtőzhetik a
virág a kert elől, amelyben nyílik, ha elrejtheti magát a nap
az ég elől, honnan reánk fénylik, ha elrejtőzhetnek és elkülö-
nitheti magát a gyümölcs a virágtól, amely szülte . . . akkor
te is testvér, elrejtőzhetsz az Isten szeme elől . . . De az Ur
betölti a mennyet és a földet . . . és tudta nélkül egy falevél
sem hullhat le a földre . . .

* * *

Nyolcvanhárom évvel ezelőtt, épen ezen a napon esett
el a segesvári csatában, hazánk, nemzetünk szellemhőse, lángoló
szívű költője: Petőfi Sándor. A napról bizonyosan tudjuk, hogy
ez volt a halála napja. De hogy hogyan történt, ki ölte meg,
szurony, vagy golyó oltotta-e ki az életét, e felől teljes bizony-
talansághan és homályban van a történelem. Senki sem tudja
elmondani, mert senki sem látta. Lehet, hogy igaza van annak
a szomorú legendának, amely arról regél, hogy egy orosz katona
szurta le, egy lovas orosz dzsidás . . . valahol egy kukorica
földön, ahova Petőfi menekült . . . Így csak ketten voltak tanúi
a tragikus jelenetnek: az orosz és a magyar . . . az egyik meg-
halt, ő nem mondhatta el . . . a másik nem tudott magyarul, de
még biztosabban nem is álmodta, hogy hegyes lándzsája milyen
nagy lélek szívét szurta halálra, — neki csak egy volt a sok
között . . . lehet, hogy azután ő is elesett, — az orosz katona és
így senki semmit nem tud róla, a tanúk nélkül lefolyt párbajról,
Petőfi haláláról . . . de a kettőn kívül, — az áldozaton és gyil-
koston kívül volt még egy tanuja ennek az előttünk ismeretlen-
ségbe, ködbe temetett történetnek. Egy láthatatlan tanu, aki
jelen volt ott és eltudná mondani . . . a harmadik. A harmadik,

akit a másik kettő nem látott, de aki látta őket a küzdőket, a halálos sebet . . . hallotta az utolsó sóhajt . . . látta a véresen lebukott testet, amelytől a lélek elvált és a felszabadult lelket . . . egy Csodálatos Jelenlevő, aki mindent látott, tudott régen . . . ismerte a helyet ahol történt és oda ment, — oda sem ment, mert ott volt azelőtt . . . és azután is ott volt, a mindenütt jelenlevő, mindent néző, látó tudó . . . Isten. Ő volt a harmadik s amit mi nem tudunk a mult mélységéből kibányászni, mindazt, ahogy történt, Isten el tudná mondani . . . Isten, a mindent betöltő Örök jelenlevő . . . a kifáradhatatlan figyelő . . . Vajjon elrejtőzhetik-e valaki a rejtekhelyeken, hogy én ne lássam őt? . . . Vajjon történhetik-e bármí magasban, vagy bármí a mélyben, hogy én ne tudnám azt? . . . Vajjon nem töltöm-e én be a mennyet és a földet? . . . ezt mondja az Ur.

* * *

Szinte hallom feleletül az istentagadók hahótázó nevetését, naív és együgyűnek gunyolt hitemre. Nincs Isten! Az Istent tagadók hivatalos egyesülete, — mert nem is egy van ilyen, — kimondta határozatban is, hogy nincs Isten. Mikor először olvastam nagy gyűlésükről, egy Istennélküli világot láttam embertelenséggé fagyva . . . ilyen lenne a föld jövődje? . . . S a dermedés jeges borzongása zuhanyozott a lelkemre. Mi lesz a világból, ha már nyíltan egyesültek a Lélek tagadói, az Isten nem létezésének vallói? . . . Megfertőzik az erre a megbetegedésre hajlamos embert.

Sokáig tartott lelkemnek ez az ájulása . . . de aztán felocsudtam a rémületnek élettelené merevítő szuggeszciójából . . . és ma már sajnálkozó, — könnyes mosolyba oldódó szeretettel szánom — és sajnálom őket, — az istenteleneket. — Mert képzeljétek el csak testvéreim, hogy a New-yorkban, vagy Berlinben, vagy egy más városban, egy fényes teremben, ünneplő feketében összegyűlt urak kijelentik ünnepélyesen, hogy nincs Isten. Nincs és ezzel vége. Egy ragyogó teremben. A terem egy palotában van. A palota pedig Párisban, vagy New-yorkban vagy valamelyik nagy városban. Az a város pedig Európában, vagy Amerika testén és Amerika meg Európa a földgömbön . . . és a földgömb, — nos a földgömb hol van? . . . Ki tartja ölésben, vagy ki indította el . . . ki biztosítja azt, hogy holnap is ott lesz, ahol ma, hogy meglesz, hogy nem pattan széjjel és nem hull darabokra? . . . Ki biztosítja? . . . azok az urak az istentagadó gyűlésen? . . . Hiszen azok az urak a gyűlés végén elindultak haza, — és biztosan volt közöttük matematikus, a számok tudományának tudora, de azért azok közül egynek sem tudta kiszámítani és írásban biztosítani, hogyha elindultak, — haza is fognak érkezni . . . de hitte mindenik, mert ha nem hitte volna el sem indult volna egy sem, pedig biztosan nem tudták, csak hitték . . . csak hitték az Istent tagadó jó urak, — hitték, hogy

haza fognak érni és megfogják látni őket aggódva váró gyermekeiket. Hisznek az istentagadók is . . . hisznek . . .

A madarak is egyszer összegyűltek egy erdőben és ott kimondták, hogy nincsen levegő . . . aztán szárnyra keltek és szétrepültek a levegőben és elkapkodták a bogarakat a levegőben . . . a levegő táplálta is őket . . . de a madarak kimondták, hogy levegő nincsen . . .

Nincs Isten? Akkor miért nem rendelkezel a természeti erők felett vagy a halál felett Istent tagadó testvérem? . . . Miért nem vágod a halál szemébe: értem hiába jöttél, nem megyek veled! De akkor nem szólsz semmit, csak a szived remeg, mint egy haldokló madárka . . . *óh akkor halk sóhajtássá hanyatlík ajkadon az Istent megtagadó hangos kiáltás.* Egy segítségért rimáncodó könyörgéssé: Isten! Szegény Istenttagadó. Most még fölényes göggel tagadod Őt, — és a következő pillanatban, már némán, engedelmesen Isten ölébe ejted a fejed . . . *Megtalált az Isten ugyebár, testvér megtalált?!* . . . Nem töltöm-e én be a Mennyet és a földet? . . . ezt mondja az Ur.

* * *

Nincs Isten, és gyermekes mese a lélek, csak a természet van és minden a természet erőitől való és az embertől. — Istent kereső utunkban mint egy lélekrabló bandita úgy szegezi hívő szivünknek gépeit a legmodernebb ember, a technikus. Nézzünk szembe vele. Az embernek csodálatos hatalma van egy monstruozus gépen. Egy félelmetes, izmos acélkaru, óriás kerekű gépen. Egy félelmetes izmos acélkaru, óriáskerekű gépszörnyeteget könnyen engedelmességre kényszerít egy vékony kis ember . . . csak egy fogantyut mozdit meg és a gépkolosszus, mint egy mesebeli óriás elindul . . . Lám az ember, aki megközelítőleg sem annyira szellem és lélek mint a teremteni tudó Isten, — még az ember is mennyire uralja szellemi erejével az anyagot . . . de te, aki olyan okos vagy testvérem, annyi acélcsovának a feltalálója nem gondoltál még sohasem arra, hogy milyen tehetetlen halottak lennének gépeid, ha nem volna a gőz és a gőznek feszítő ereje . . . ha nem volna a földben olyan folyékony anyag amelyből előállítod a benzint és a benzinnel nem volna robbanó tulajdonsága, amit nem te adtál annak . . . nem gondoltál soha áhítatos bámulattal arra, hogy a földön egyszer valamikor régen . . . mikor még emberi láb nyoma sehol sem volt a réteken . . . nesztelen léptekkel átsuhant a földön az a tüneményes csodákat teremtő Égi Technikus: az Isten . . . és míg te még a Mindenség öntudatlan méhében aludtál . . . elrejtette a villamosságot a borostyánkőben és életre hívta a gőzt a tavak és a tengerek felett. Gondold el csak testvér mily sok ezer évig várt rád az elektromosság a földben, míg belebotlottál . . . te kis hasznát huzója az Isten erőinek . . . Nagy gépeid mellett borultál-e le csak egyszer is elragadtatással a

Mindenség gépezetének alkotója előtt . . . Isten lábaihoz? . . .
Nem töltöttem-e be én a földet is te előtted ember? . . . Ezt
is mondja az Ur . . .

És nem fedezted még fel életedben, — te nagy feltalálóem-
ber, — hogy a gondolatok és az érzelmek, az akaratok és az indu-
latok is ilyen gőz és robbanó és indító elemek az embernek
nevezett csodálatos gépezetben . . . a vágyak, a gondolatok és
érzéseink az indítói annak a kordénak vagy automobilnak amit
életünknek hívunk, de azért nem vagyunk képesek arra, hogy
ma meghatározzuk azt, hogy holnap délelőtt 10 órakor milyen
hangulatban legyünk, sirjunk vagy nevéssünk . . . még ennyit
sem tudunk megtenni, mert Isten ül érzelmeink kormánykere-
kénél és feltámadó vágyainkban, nyiló gondolatainkban Isten
irányítja, vezeti láthatatlanul sorsunkat . . . nem vetted még
észre testvér, hogy egy-egy felébredt gondolat vagy indulat ke-
zében olyan tehetetlen vagy mint egy falevél a vihar karjaiban
és olyan engedelmele vagy egy titokzatosan hozzád érkező aka-
ratnak, mint a gép a testébe tóduló gőznek . . . Elrejtőzhetik-e
előlem egyetlen élet is, hogy meg ne találjam? . . . ezt mondja
az Ur . . .

Nem is hiszek én a ti szavaitoknak, inkább a hallgató szí-
veteknek hiszek. A szívetektől tudom, hogy hívők vagytok ti
mind testvéreim . . . akármit beszél is ajkatok . . . Hisztek az
Istenben.

Te drága testvérem, aki üzletember vagy, hiába erősítgeted
azt, hogy csak annak hiszel amit látsz, ami a kezeében van . . .
hisz abban nem kell hinni, — de látod én jobban tudom mint
te, hogy abban is hiszel ami még nincs is a kezedben, ami sehol
nincsen, de mindennél jobban hiszel abban, amikor áruídat ve-
szed hiszed, hogy el is fogod adni valakinek . . . hiszed, hogy az az
Égi Boltos, akinek boltjában te is sokszor bánat pénzen öröm
vásárló vagy, az az égi boltos, aki ingyen osztogatja, nem pénz-
ért árulja neked a jóságát, hiszed, hogy az Isten beküldi a ve-
vőt . . . pedig azt nem tudod, csak hiszed . . .

Vagy te kedves embertársam, aki mindenáron külön-
akarsz lenni, miért mondd azt, hogy sok mindenben hiszel, de
Isten létezésében nem, mert még nem láttad a kisujját sem . . .
Ne haragudj érte, de olyan koldus vagy, aki még sohasem látott
ezresbankót csak 10 és 20 filléreseket, meg kétfillérest. Ezres-
bankó nincsen, mert én még nem láttam. — Így beszél a kol-
dus. — Mondd hiszed-e azt, hogy fölébredsz holnap reggel,
együtt gyermekeiddel . . . hogy holnap sem marad éhes a kis-
lányod, a kenyérét ezután is megtalálod . . . hiszed, hogy a fiad
megnő s jó ember lesz . . . hiszed, hogy valaki vigyáz rá ak-
kor is, ha apja már nem lesz . . . tudod, hogy mi ez a láthatat-
lan, ez az ismeretlen, amiben te hiszel . . . ez az Isten, az Élet-
nek Lelke, a Szeretet, és amit kapsz tőle mindennapra, ha fáj,

ha jól esik, ha bánat, ha kenyér . . . az az Ő jósága, áldása . . . napi 10 és 20 filléresekben . . .

* * *

Nem? Én nem tudok Istennélkül élni. Értelmetlen minden és céltalan, — ha nincs Isten. De értelmet kap a szenvedésem, hogy ha tudom, hogy valahol vár az Isten. Érzitek ugyebár testvéreim, hogy milyen magasan szállunk, hogy a felhők között repül már a lelkünk, — Isten közelében. — Itt már nem is lehet szavakkal beszélni csak úgy megáradva a fénytől s örömtől Isten körül hullámszerűen és szomorú szemmel visszanézni az elhagyott földre. Itt a felhők között, ahol napfény csókol, meleg ölel, innen már világosan láthatni az emberi élet titkát, hogy az ember földi élettörténete egy vízcseppé lehűlt felhő, boldogtalan sorsa. Az ember is olyan, mint egy vízcsepp.

Nap fénye csókolta és meleg karjában ringatta . . . a szél kocsija pedig vitte és világok felett utaztatta a felhőket . . . boldog volt a felhő fenn a ragyogásban. De egyszer egy darab kiszakította magát a fény meleg öléből. Először egy, aztán több felhő darabka követte az elsőt, — nap és meleg nélkül akartak megélni . . . de amint elszakadtak a melegtől: megszűntek szabadon uszó, szálló felhők lenni, — összesűrűsödtek és megsulyosodtak és a föld felé zuhantak. Halálos esés volt. Fenn még mosolyogtak . . . de amint leestek, közben megsíratták a felhőfoszlányok, hogy elszakadtak az égtől s könnycseppé változtak . . . Halálosat zuhant és ezer darabra tört széjjel mindenik . . .

Lehulló örömök, mind bánattá estek széjjel és sárba kerültek, — lépések, kerekek taposása alá . . . a szép tiszta felhő a fekete sárba . . . Repülni nem tud már a vízcsepp, csak gördül félszegen amerre ép lehet . . . porral keveredik . . . jaj neki . . . Elvesztett boldogságát siratja az egyik egy fűszálon s várja megmentőjét a Meleget . . . sokan a vízcseppek egy folyó medrében meunek mint az összefűzött rabok és egymást nyomkodják a folyó mélyébe . . . egy-egy vízcseppecske virágot lát a parton, — magának kívánja . . . a parthoz csapódik és felugrik, de visszahull és menni kell tovább, amerre a folyam sodra parancsolja. Irtózatosan hideg sors egy szabadon s melegben született felhőnek vízcseppé változni . . . de a vízcseppek nyomában az egész világon mindenütt mint a Szánalom a Meleg és Fény jár, mint az édes anya szíve elvesztett gyermeke után, — úgy megy a Fény és a Meleg a víz után és hívja minden pillanatban: jöjj vissza karjaimba fiam, repüljünk fel a naphoz szép felhő országba, régi társaidhoz . . .

Vízcsepp az ember is. Emberré hidegült régen meleg lélek. Aki elszakadt a fény és Szeretet meleg országából . . . lezuhant és emberré hűvösödött, — az Isten közelében régen boldog lélek. Balsorsok és bűnök taposó kerekei alá. Gonosz akaratok és hitetlenségek folyóiban egyik embercsepp a másikat nyomja

alá . . . boldog lélekből emberré anyagiasodni íszonyu sors ugye? . . . De felettünk, mellettünk is mint az árnyék kísér, hozzánk hajol, hív, szeret a Meleg, a Lélek, — az Isten: jöjj vissza gyermekem. Minden pillanatban felhővé könnyülhet a vízcsepp . . . minden pillanatban boldogabb emberré, nemesebb lélekké, Isten gyermekévé szépülhet a nehéz sorsu ember . . . de nem tudom miért, — bármilyen nehéz is, — inkább vízcseppember akarsz lenni és maradni és sohasem akarsz szenvedés nélküli lélekké változni testvér . . . örök vízcsepp élet, — egy örök könny . . . és mindig elrejtőzől Isten elől . . .

Mint mikor egyik faluból a másikba utazunk s amint közeledünk, megvillan a fák és bokrok között utunk célja, — a másik falu tornya . . . úgy villan meg sokszor földi élet-utunk célja: Isten. Egy ideig eltakarják a fák . . . az örömök, vagyonok mulatságok és földi elfoglaltságok, dolgok . . . de mind közelebb érünk Hozzá . . . és egyszer, óh egyszer, testvér, — megtalál téged is az Isten . . . az Ur, aki betölti a mennyet és a földet. Hiszen egész életünk egy kis egérfogó, mert sohasem azt tehetted, amit akartál, — csak amit lehetett . . .

Egy láthatatlan kalitka a földi élet, — melynek szenvedés a drótja . . . bánat a tányérja, szomorúság a kendermagja . . . és halál a kalitka ajtaja. Egyik rudacska benne az egészség, — a másik a betegség . . . röpködhet, ugrándo-zhat egyikről a másikra a rab madárka és énekelhet is ha van kedve hozzá . . . de egyszer elhalkul ajakán a dal, — ez a rabmadár te vagy testvérem, — és megfog, megtalál a föld kalitkájában az Isten.

Megengedi, hogy gazdaggá légy, földi értelemben, — hogy sok pénzed legyen s amikor már teljesen tudod, hogy milyen jó gazdagnak lenni, akkor egy napon valaki . . . a sors a kezdeből kiveszi. — Érzed, hogy az Isten vette ki kezdeből . . . és sirva keresed az Istent, te aki soha sem gondoltál Reá, — sirva keresed és kéred, hogy adjon legalább kenyeret, de még inkább kéri a gazdagsághoz szokott lelked, hogy olyan gazdagságot adjon, amit el nem veszíthet soha az életed . . . valami örök gazdagságot adjon, — szeretet aranyból, — az örök gazdag Isten . . .

Szegénység a sorsod? . . . arra való, hogy amíg a gondok között örlődik a lelked, — egy gondtalan életről álmodozom szived, — egy boldog életről, mellyel Ő áldhat meg, — ezen a világon, vagy a következőn, — Ő áldhat meg: Isten . . .

Beteg testet kaptál, hogy betegségemben meglássa szived az Isten Lélek-arcának szép pírját . . . a Lélekét, aki sohasem lesz beteg . . .

Erős izmaid, duzzadó erői testednek, mint a sűrű erdők a falunak tornyát, — eltakarják Istent egyelőre . . . de egyszer széthajlik az erdő . . . meghajlik az erő . . . a hát, — a test . . . és a betegágyon megtalál téged is testvérem az Isten . . . Az Isten, aki betölti a mennyet és a földet . . . aki azt akarja,

hogy te is megtaláld Őt, a jó Istent, hogy ne mondja ki ajkad többet soha, hogy megvert az Isten . . . azért keres téged, hogy rátalálj az Isten jóságára, arra az Istenre, aki csak jó hozzád, aki egyetlen nagy Jóság a világon . . . aki nem szeret jobban engem, mint téged is . . . az egyetlen jó Istent, akit nem lehet darabokra osztva templomokkal elkülöníteni, aki nem olyan, amilyenek tanítani szokták, hogy megharagszik rád, ha egy másik templomban lát . . .

Mikor Szegedre megyek a reggeli vonattal, sokszor bemegek a szeged-rókusai római katolikus templomba. Imádkozó diákok, gyárba igyekvő munkások és munkahelyükre indult hivatalnokok között én is imádkozom . . . és ott is, abban a templomban is ugyanaz a jóságos Isten hallgatja imámat, mint az én templombomban . . . mert az Ur betölti a mennyet és a földet . . .

Az örök Jóság — Isten, a Szeretet keres téged, hogy te is megtaláld Őt testvér, hogy jó kezekbe kerülj . . . az Ő kezeibe. hogy Neki add magad . . . az Örök Szeretetnek . . .

Még nem vetted észre testvér, hogy akár Szenvedés látogat meg, akár az Öröm köszönt be hozzád, — mind csak egyet akar . . . hogy jó kezekbe kerülj . . . az Isten jó kezébe . . . És ha nem sikerül gazdagsággal, sem szegénységgel . . . sem betegen, sem egészségesen . . . ha sem mosollyal, sem a bánat felett siró könnyel nem tud rávenni az Isten, hogy szeresd, — mint Jóságot . . . akkor a legvégén, mikor alkonyatba hajlik az életed . . . akkor mégis megtalál az Isten, amikor halálba hanyatló fejednek az Isten két karja lesz puha párnája . . . és a Tulvilágra ébredő lelkednek, az Isten mosolya lesz az első csókja . . . megtalálalak hát téged is . . . megkerültél te is, — én gyermekem . . .

A kripta leomlott. Falait a Hitünk lebontotta. Az ajtója nyitva . . . s ott benn a középben a halott felravatalozva . . . Az ember szívének élőhalottja: az Isten . . . a Szeretet . . .

Ébresszétek fel most testvéreim; fogjátok meg kezét a Szeretetnek és úgy ébresszétek könnyel, sirva: Szeretet . . . Te örökszép Isten . . . Szeretet, — boldogtalan vagyok, — ébredj fel az én szomorú szívemben . . .

Ámen.

